

Πραγματικότητα και Προοπτικές της Ελληνικής Βιομηχανίας

Δρ. Αλέξης Παρασκευόπουλος

Σύμβουλος Περιβαλλοντικών Μελετών

Η Ελλάδα έχει συνυπογράψει ως χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης την έκδοση 200 οδηγιών για το περιβάλλον και έχει εναρμονίσει στην Ελληνική Νομοθεσία λιγότερο από το 10% αυτών, γεγονός που δημιουργεί καθυστερήσεις στην εφαρμογή της Κοινοτικής Νομοθεσίας και προβλήματα στις εκτα-μιεύσεις πόρων από αντίστοιχα Κοινοτικά Προγράμματα.

Τα περιβαλλοντικά θέματα έχουν αντιμετωπισθεί στον Ελληνικό χώρο ως τελευταία προτεραιότητα. Υπάρχει αρνητική εντύπωση από τις πρωτοβουλίες και δράσεις των οικολογικών οργανώσεων, αφού οι παρεμβάσεις τους γίνονται εκ του ασφαλούς σε μεταγενέστερες χρονικές στιγμές και διακρίνονται από έντονο φανατισμό σε βάρος της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η δημιουργία αγοράς αντίστοιχων υπηρεσιών έχει καθυστερήσει τόσο, ώστε το υπάρχον δυναμικό να θεωρείται αμελητέο σε σχέση με τις ανάγκες και τις υποχρεώσεις του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

Λειτουργούν 5.500 χώροι ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων και η Πολιτεία δεν έχει διαμορφώσει στρατηγική για την αντιμετώπιση του θέματος σε εθνικό επίπεδο, ιδιαίτερα εν' όψει της πιεστικής ανάγκης συμμόρφωσης της χώρας μας με την Οδηγία για την Υγιονομική Ταφή. Εκατοντάδες χιλιάδες κυβικά μέτρα ανεπεξέργαστων λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων διοχε-τεύονται στους υδάτινους αποδέκτες. Οι υπηρεσίες ελέγχου και αστυνόμευσης για την εφαρμογή της Νομοθεσίας είναι ανύπαρκτες. Οι βιομηχανίες καλύπτουν οριακά τις υποχρεώσεις τους στα θέματα εκπομπής αερίων στην ατμό-σφαιρα, διάθεσης στερεών και υγρών αποβλήτων, πρόκλησης οχλήσεων από θόρυβο, κ.λ.π.

Οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων είναι χαμηλής ποιότητας και δεν εξυπηρετούν τους σαφείς στόχους, όπως είναι ο καθορισμός των δυσμενών επιπτώσεων και η λήψη επαρκών μέτρων για την αποκατάστασή τους και η διαμορφωθείσα πρακτική στον Ελληνικό χώρο και ειδικότερα στον τομέα των Δημοσίων Έργων βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με το πνεύμα της Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ.

Υπάρχουν πολλοί επιστήμονες με εξειδίκευση στους τομείς του περιβάλ-λοντος, οι οποίοι καλύπτουν δυσανάλογα μεγάλο αριθμό σε σχέση με την ζήτηση της αγοράς. Οι επιχειρήσεις στη μέγιστη πλειοψηφία τους δεν δικαιο-λογούν την πρόσληψη ειδικού επιστήμονα με αποκλειστική απασχόληση σε θέματα περιβάλλοντος. Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στο χώρο της προστασίας του περιβάλλοντος είναι λίγες και μικρού μεγέθους, με περιορισμένο προσωπικό και έλλειψη δυνατότητας απασχόλησης εξειδικευμένων επιστημόνων.

Η εφαρμογή της Οδηγίας για τον Περιβαλλοντικό Έλεγχο των επιχειρή-σεων θα δημιουργήσει έκπληξη και αιφνιδιασμό. Απαιτείται άμεση ενημέρωση και εγρήγορση ώστε να εξασφαλισθεί η δέουσα ετοιμότητα από πλευράς επι-χειρήσεων. Τι πρέπει να κάνει η επιχείρηση για την προστασία του περι-βάλλοντος;

- Ενημέρωση για τις απαιτήσεις που επιβάλλονται από τις ισχύουσες οδη-γίες της ΕΟΚ για θέματα περιβάλλοντος
- Απεικόνιση των υποχρεώσεων και των διαδικασιών συμμόρφωσης τους
- Συνεργασία με αξιόπιστο σύμβουλο περιβαλλοντικών θεμάτων
- Δέσμευση της διοίκησης της επιχείρησης για την ελαχιστοποίηση της επιβάρυνσης του περιβάλλοντος που προκαλεί η λειτουργία της
- Παρακολούθηση της περιβαλλοντικής απόδοσης
- Διεξαγωγή εσωτερικών περιβαλλοντικών ελέγχων
- Ενημέρωση των υπαλλήλων και απόκτηση περιβαλλοντικής συνείδησης του κάθε υπαλλήλου στον ειδικό τομέα εργασίας του
- Ελαχιστοποίηση της παραγωγής αποβλήτων στην πηγή.

Η βέλτιστη διαχείριση της επιχείρησης και η περιβαλλοντική θεώρηση μπορούν να συνδυασθούν, διότι στο άμεσο μέλλον θα είναι αδύνατο να λειτουργούν ξεχωριστά. Βασικές αρχές θα πρέπει να είναι:

- η μείωση της χρήσης των φυσικών πόρων,
- η βελτίωση της διαχείρισης του περιβάλλοντος και
- οι τιμές των πρώτων υλών και των προϊόντων θα πρέπει να διαμορφώ-νονται και να αντανακλούν στο κόστος της παραγωγής τους και το κόστος της αποκατάστασης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Το μήνυμα των καιρών είναι ότι η βιώσιμη ανάπτυξη θα προχωρήσει μέσα από συνεχείς διαδικασίες και σταθερή προσαρμογή. Τα διαδοχικά στάδια μπορεί να μην είναι διακριτά αλλά η

κατεύθυνση και οι στόχοι είναι προ-φανείς.

Ο Δρ. **Αλέξης Παρασκευόπουλος** είναι Πολιτικός Μηχανικός, Υγιεινολόγος και Σύμβουλος Περιβαλλοντικών Μελετών. Έχει εκπονήσει 50 μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων μεγάλων αναπτυξιακών έργων της Ελλάδος, και διαχειριστικές μελέτες απορριμάτων σε επίπεδο νομού. Έχει εκπονήσει μελέτες σε επίπεδο χώρας για την απογραφή τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων και τη διαχείριση απορριμάτων. Έχει εργασθεί στην οργάνωση σεμιναρίων και ως σύμβουλος στην αξιολόγηση Κοινοτικών Προγραμμάτων προς το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Έχει συνεργασθεί με περισσότερους από 1600 Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την επίλυση προβλημάτων σε θέματα προστασίας περιβάλλοντος, με μεγάλο αριθμό μελετητών και εργολάβων, Νομαρχίες, τη ΔΕΗ, την ΕΤΒΑ και άλλους οργανισμούς.